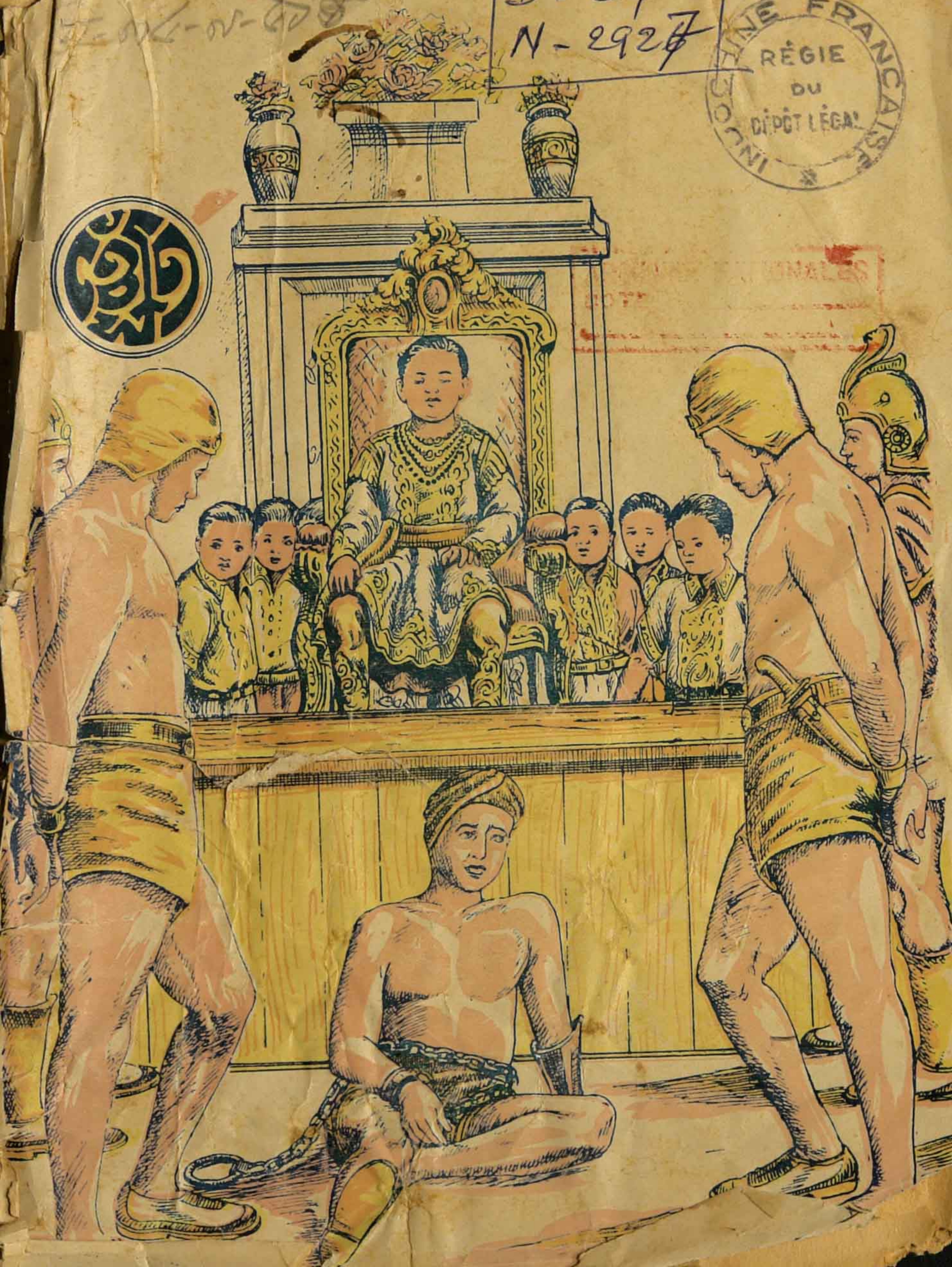

Young Prah Mokosoth

N. 14-11

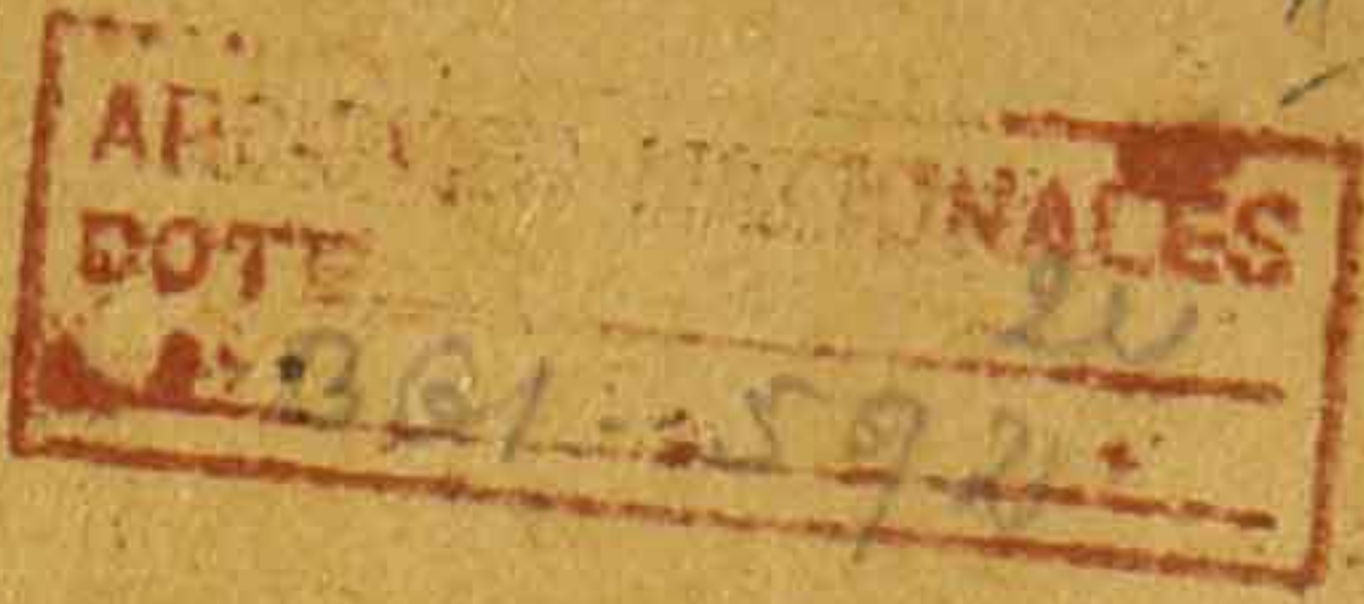
B. 3
D. 24
N. 2927

រឿង

ព្រះមហោសបិ

ព្រះមហា គង់កើត ព្រះមហា បិណ្ឌយ៉ាង

វត្តបុទុមគង្គា ឃុំបាក់ខែង ស្រុកមុខកំពូល ខេត្តកណ្តាល

ចំឡង់ តាមច្បាប់បុរាណប្រាសាទ

24-16-88
1956

ការផ្សាយរបស់

លេខ ៨៨ រ៉ែថៃអមេក្រង ភ្នំពេញ

ជិតរោងកុនព្រៃហ្មបាយ័នផ្ទាល់

រក្សាសិទ្ធិ

ព. ស. ២៤៩៥ ព. ស. ១៩៥៦

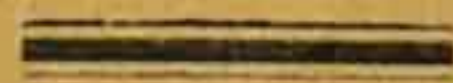

1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

1891
1892
1893
1894
1895
1896
1897
1898
1899
1900

អារម្ភកថា

បុព្វហេតុដែលនាំឲ្យកើតសៀវភៅនេះឡើង ដោយសារថា កែ
គម - ភី បានមកនិយាយឲ្យខ្ញុំរករឿងនេះ ដើម្បីនឹងយកទៅបោះពុម្ពផ្សាយ
ខ្ញុំក៏មានចិត្តត្រេកអរដោយនឹកថា: រឿងនេះ ជារឿងសម្រាប់បំភ្លឺប្រាជ្ញាឲ្យ
ដឹងច្បាស់ ព្រោះមានប្រសាគ្គរច្ចល់ជាច្រើន ហេតុនេះហើយ ខ្ញុំក៏រក
ក្បួនមកចម្លងជូនទៅគាត់តាមមំណាច ។

ដោយអំណាចសេចក្តីព្យាយាមនេះ សូមឲ្យប្រជាជនក្នុងត្រលោក
បានសេចក្តីសុខ និងសូមឲ្យអក្សរសស្រីខ្មែរផ្សាយទៅក្នុងប្រទេសឲ្យ
បានគ្រប់គ្រាន់បរិបូណ៌ ។

ម្យ៉ាងទៀត ខ្ញុំសូមអភ័យទោសអំពីសំណាក់ លោកអ្នកប្រាជ្ញ
ទាំងឡាយ ក្រែងមានខ្វះខាតឬក្លាំងក្លាតក់នៃនិរណា សូមជួយកែដកមើលផង
សូមអរគុណទុកជាមុន ។

ថ្ងៃទី ១៣ ខែតុលា ព.ស. ២៤៧៥ គ.ស. ១៩៥២

ព្រះមហា គង្គី - កើត ព្រះមហា បឹង - យ៉ាង

វត្តបទុមគង្គី ឃុំបាក់ខែង ស្រុកមុខកំពូលខេត្តកណ្តាល

រឿង

ព្រះមហោសបិ

បញ្ញាលោ សព្វសេយ្យាតិ តិមំ ធម្មទេសនំ សត្តា
ដេតវិណេ វិហារនោ បញ្ញាបារមី អារត្ត កបេសិ ។

កាលព្រះសាស្តាបរមគ្រូជាម្ចាស់ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពាន ទ្រង់
សំដែងធម៌ប្រាសាទបញ្ញាបារមីថា បញ្ញាលោ សព្វសេនាយ ដូច្នោះ
ជាដើម ។

សេចក្តីថា: ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលកន្លងទៅហើយមាន
ស្តេចមួយព្រះអង្គព្រះនាមវិទេហរាជ សោយរាជ្យនៅនគរមិថិលា ។
ព្រះអង្គមានអាចារ្យ ៤ នាក់ ជាអ្នកទូន្មានប្រៀនប្រដៅមើលហេតុការ
ផ្សេងៗ ១ ឈ្មោះអាចារ្យ សេនក, ២ ឈ្មោះអាចារ្យ កមិន, ៣
ឈ្មោះអាចារ្យទេវិន្ទ, ៤ ឈ្មោះអាចារ្យ បកុ; អាចារ្យទាំង ៤ នាក់នេះ
ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាចេះដឹងស្មើគ្នា ។

រត្តិមួយ ព្រះរាជាទ្រង់ផ្តល់ក្រឡាព្រះបន្ទំ លុះពេលទៀបភ្លឺ
ទ្រង់សុបិននិមិត្តឃើញហាក់ដូច ភ្នក់ភ្លើងធំ៤ ឆេះឡើងស្ទើរបន្ទាយ ហើយ
មានភ្នក់ភ្លើងមួយទៀតតូចប៉ុនអំពិលអំពែត មានស្នឹក្លរង្ស៊ីដាងភ្នក់
ភ្លើងទាំង ៤ នោះទៅទៀត ផុសឡើងចំពាក់កណ្តាល ភ្នក់ភ្លើងតាំង ៤
នោះ មានពន្លឺផ្សាយទៅដល់ទូទាំង ៤ រហូតដល់ព្រហ្មលោក ។
មនុស្សទាំងឡាយ កាន់គ្រឿងសក្ការទៅម្តង ដើរដានលើគំនររង្វើក

ភ្លើងនោះ ឥតមានរលាកសោះឡើយ, លុះទ្រង់តែងចាកក្រឡាព្រះបន្ទំ
 ហើយ ទ្រង់ត្រាស់សួរអាចារ្យទាំង ២ នាក់ឲ្យកាត់សុបិននិមិត្តនោះ
 ថ្វាយ ។ អាចារ្យទាំង ២ ក្រាបទូលថាបពិត្តព្រះសម្មតិទេព ភ្នំភ្លើង
 ទាំង ២ នោះគឺ: ខ្លួនទូលព្រះបន្ទំជាអ្នកប្រាជ្ញសម្រាប់ព្រះអង្គសព្វថ្ងៃនេះ;
 ឯភ្នំភ្លើង ១ តូចតែមានរស្មីអស្ចារ្យនោះ គឺមានអ្នកប្រាជ្ញ ១ កើតឡើង
 សម្រាប់ព្រះអង្គទៀតហើយ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាណាស់ ល្បីទូទៅក្នុង
 ទ្វីបទាំង ២ រហូតដល់ទេពា បញ្ជាគ្រប់សង្កត់លើទូលព្រះបន្ទំទាំង ២ នាក់
 នេះទៅទៀត សូមទ្រង់ជ្រាប ។

កាលនោះព្រះបរមពោធិសត្វ ជាទេវបុត្រ ទ្រង់ច្បត់មកចាប់
 បដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃនាងសុមនាទេវី ជាភរិយារបស់សិវវង្សសេដ្ឋី នៅទិស
 ខាងកើតព្រះបរមរាជវាំងមានសេដ្ឋី ១ ពានជាបរិវារ ទេវបុត្រ ១ ពានអង្គ
 ទៀតក៏ចុះមកចាប់បដិសន្ធិក្នុងផ្ទៃនៃសេដ្ឋីជាបរិវារដែរ កុមារទាំងនោះជា
 បរិវារព្រះពោធិសត្វទាំងអស់ ។ ឯសក្កទេវរាជទ្រង់យកប្តាំទិព្វមកជាកន្លង
 ព្រះហស្តព្រះពោធិសត្វ ។ លុះព្រះពោធិសត្វនឹងកុមារទាំងនោះ នៅ
 ក្នុងគភ៌គ្រប់ ១០ ខែហើយ ក៏ប្រសូតដំណាលគ្នាទាំង ១ ពាន ១ នាក់ ។
 នាងសុមនាទេវីឃើញទិសថនៅបាតព្រះហស្តប្រតិដ្ឋបោះ ក៏សួរថា:
 កូនឯងបានអ្វីកាប់កងដែរ? សូម្បីកុមារទើបតែប្រសូតក្រោម ក៏ចេះស្តិតប
 នឹងមាតាថាបពិត្តព្រះមាតា នេះជាប្តាំទិព្វ ។ កាលនោះសិវវង្សសេដ្ឋីជា
 បិតាមានរោគឈឺក្បាលអស់ ៧ ឆ្នាំហើយព្យាបាលមិនទាន់ជាសោះ ទើប

នាងសុមនាទេវី យកថ្នាំទិព្វនោះទៅដុះឲ្យស្វាមីពីសារលមើល លុះពីសា
 ក្លាមកជាមួយរំពេច ទោះមនុស្សដែលមានកេតអ្វីៗ ក៏ដោយ ឲ្យតែបាន
 ផឹកថ្នាំនេះក៏ជាសះស្បើយទាំងអស់គ្នា ហេតុនេះបានជាមាតាបិតា
 សន្មតនាមថា: មហោសថកុមារ ។ លុះព្រះជន្មបាន ៧ ឆ្នាំកុមារទាំង១
 ពាននាកមកធ្វើជាបរិវារទាំងអស់គ្នា ។ សម័យមួយ ព្រះបរមពោធិសត្វ
 ប្រាប់កុមារទាំងអស់ឲ្យយកមាស ១ ដម្លឹងម្នាក់ៗ (ត្រូវជា ១ ពានដម្លឹង)
 ឲ្យជួលជាងសង់សាលា ៥ ខ្នងគីសាលាសម្រាប់ឈ្មួញ ១ ។ សម្រាប់
 សមណព្រាហ្មត្រីទាចារ្យ ១ សម្រាប់មនុស្សទុគ្គតនឹងស្រីមានគភ៌ ១
 សម្រាប់ប្រជុំកាត់អាថ៌ប្រស្នា ១ សម្រាប់លេងល្បែង ១ ហើយឲ្យគូររូប
 ក្បូរក្បាច់រចនាល្អអស្ចារ្យ ឲ្យដឹកស្រះមានកំពង់ ១ ពាន ជាផ្ការំលេចមាន
 ពណ៌ ៥ ដូចជានន្ទរនោទ្យានស្មានស្នូត ។

ចំណែកព្រះរាជាទ្រង់នឹកក្នុងដល់ពាក្យទំនាយដែលអាចារ្យទាំង ៤
 នាក់ទាយថ្វាយ ទ្រង់ក៏ចាត់អាមាត្យ ៤ នាក់ឲ្យចេញស៊ើបរកអ្នកប្រាជ្ញ ។
 អាមាត្យម្នាក់ដើរទៅទិសខាងកើត បានឃើញសាលាទាំង ៥ នឹងស្រះ
 ទាំងកំពង់ ១ ពានល្អឥតមានមនុស្សណាធ្វើបាន មានតែអ្នកប្រាជ្ញទើប
 កសាងបែបនេះបាន ក៏ពិចារណារាប់ដៃគិតតាំងពីព្រះរាជា ទ្រង់
 សុបិននិមិត្តមកដល់ឥឡូវនេះ ត្រូវជា ៧ ឆ្នាំគត់ កំណត់ហេតុដូច្នេះ
 បានហើយក៏ទៅក្រាបទូលព្រះរាជាតាមដំណើរនោះ ។

ព្រះរាជាទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ហើយក៏ត្រាស់រឲ្យហៅអាចារ្យទាំង ៤ មក

សួរថា: តើយើងល្មមទៅយកមហាសថកុមារមកដកលំទុកជាអ្នកប្រាជ្ញ
ហើយឬនៅ? អាចារ្យទាំង៤ មានចិត្តឥតខ្ចី ខ្លាចខាតលាភសក្ការនឹងយស
សក្តិ ក៏ទូលទាស់ថា: ក្រាបទូលមិនទាន់ល្មមទេ ព្រះរាជាក៏ទ្រង់គង់
ស្ងៀម ។ លុះកាលខាងក្រោយមកព្រះបាទវិទេហរាជទ្រង់ចាត់ទូតឲ្យ
ទៅស្តុបម្តងទៀត បានឃើញមហាជនកំពុងល្បួងមើលប្រាជ្ញាគឺ...:

សម័យមួយ ព្រះបរមពោធិសត្វដើរទៅកាន់សាលាសម្រាប់លេង
ល្បួង ពេលនោះមានមហាជនជាច្រើននៅនឹងសាលាហើយហាល
សាច់ពូជ្ជីច្នុងក្តារ ស្រាប់តែមានសត្វខ្លាំងមួយ វាហើរមកឆក់
យកទៅ ឯក្មេងជាប់វាវៃនព្រះពោធិសត្វ ក៏ស្រែកហៅគ្នាឲ្យដេញ
យកសាច់ពីខ្លួននោះវិញ ចំណែកខ្លួននោះឃើញក្មេងរត់ដេញដូច្នោះ
ក៏ចេះតែហើរទៅឆ្ងាយ ពួកក្មេងទាំងនោះខំរត់តាមខ្លួនដំបូងនឹងដំដី
ប៉ុន្តែនឹងកំណាត់ឈើជាដើម ក៏នៅតែខំរត់ដេញទៅទៀត ។

កាលនោះព្រះពោធិសត្វ ប្រាប់ទៅក្មេងទាំងអស់នោះថា:

ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ចូរអ្នកទាំងឡាយមើលអញៗ នឹងដេញខ្លួននោះឲ្យ
ក៏គភ័យចោលដ៏សាច់ឥឡូវនេះ ពួកមហាជនក៏ស្រដីថា: សូមអម្ចាស់ធ្វើឲ្យ
ក្លែងនេះលេងដ៏សាច់នោះមើល ព្រះពោធិសត្វហើយធ្វើយថា: បើ
ដូច្នោះចូរអ្នកទាំងឡាយចាំមើល ពោធិសត្វក៏ចុះអំពីសាលារមិលមើល
ទៅខាងលើ ហើយរត់តាមដោយកំលាំងល្បឿនដ៏ក្រៃលែង លុះឃើញ
ស្រមោលក្លែងនោះហើយ ក៏ទះប្រហស្នូផ្កាផ្កា ហើយស្រែកយ៉ាងខ្លាំង

សម្រាប់កម្រិតប្រាក់កម្រិតកម្រិត

និងប្រាក់ប្រាក់ប្រាក់

ប្រាក់ប្រាក់

សម្រែកនោះទៅដល់ក្នុងកាលណា ហាក់ដូចជាបានទំលាយនៅថ្ងៃមហេសី

ដួង ស្រាបតែរឹងស្លាប់ហើរទៅទៀតតំរូវ ដោយគេដោះព្រះអង្គ ពោធិ

សត្វឃើញខ្លួននោះរឹងស្លាប់នៅនឹង ដម្រះដំសាច់ដូច្នោះ ក៏ស្ទុះឡើង

ទៅទទួលអំពីកណ្តាលអាកាស ដើម្បីកុំឲ្យដំសាច់ជ្រុះដល់ដី ពួកមហាជន
 ឃើញអស្ចារ្យដូច្នោះ ក៏ស្រែកព្រួយបារម្ភសព្វសាធុការគ្រប់ៗគ្នា ។
 រាជអាមាត្យស្តុបការឃើញហេតុដូច្នោះហើយ ក៏ទៅទូលព្រះរាជាតាម
 ដំណើរនោះ ។ ព្រះរាជាទ្រង់ជ្រាបហើយ ក៏ហៅអាចារ្យទាំង ៤ មក
 សួរថាៈ យើងល្មមទៅយកអ្នកប្រាជ្ញនោះមកដំកល់ទុកក្នុងទីនេះហើយ
 ឬនៅ ? អាចារ្យទាំង ៤ មានចិត្តភ័យ ក៏ក្រាបទូលថាមិនទាន់ល្មមទេ ។
 ស្តេចក៏ប្រើរាជទូតឲ្យប្រាប់អាមាត្យនោះឲ្យចាំស្តុបមើលទៀត ។

នៃមួយទៀតដំណាលថាៈ មានបុរសកំសត្តម្នាក់ ចំញឹមជិត
 នៅក្នុងស្រុកមួយ លុះដល់ខែភ្លៀងធ្លាក់ដោយកំដៅ បុរសនោះក៏គិតថា
 ឥឡូវនេះមានភ្លៀងហើយ តើអញបានគោក្របីអំពីណា ធ្វើស្រែនឹងគេ
 គិតដូច្នោះហើយ ក៏យកមាសប្រាក់ដើររកទិញគោអំពីស្រុកឯទៀត លុះ
 បានហើយក៏នាំមកកាន់ផ្ទះវិញ ដល់ព្រឹកឡើងបុរសនោះដឹកគោទៅឲ្យ
 ស៊ីស្មៅ នៅកន្លែងមួយ ដល់ហើយក៏លែងគោនោះឲ្យស៊ី ហើយនៅ
 ដេកក្រោមដើមឈើរលុះត្រូវខ្យល់រំភើយ ។ ក៏លក់ទៅ ពេលនោះមានអា
 ចារម្នាក់មកលួចយកគោនោះ បុរសភ្ញាក់ឡើងក្រឡេកមើលមិនឃើញ
 គោក៏សួរក្រែកម្នាមរមើលខាងណោះខាងណោះ ស្រាប់តែឃើញអាចារ
 កំពុងបំបោលគោនោះទៅ បុរសម្នាស់គោនោះក៏រត់តាម លុះជិតនឹង
 ទាន់ក៏ស្រែកហៅថាៈ រើយ ។ ដឹកគោអញយកទៅណា ចោរនោះឮ
 សំដីនោះហើយក៏ឆ្លើយទៅវិញថាៈ យើ ! ឯណាគោប្រស្តុន គោនេះ

ជាគោរពបស្ចិមទេតិ មេចក៏ហ៊ានមកថាគោរពបស្ចិមប្រៃសណីយ៍ ? បុរស

ទាំងពីរនាក់នោះក៏កើតជាពាក្យជំលួសឈ្នួសប្រកែកគ្នាទៅវិញទៅមក ។

ពួកមហាជនទាំងពួងបានឮពាក្យនោះហើយក៏ជំនុំគ្នានៅក្នុងបរមសាលានៃ

ចៅអ្នកប្រាជ្ញ លុះបុរសទាំងពីរនាក់នោះទៅដល់ទ្វារសាលានោះហើយ

ទើបព្រះពោធិសត្វឲ្យហៅចូលមក ព្រះពោធិសត្វគ្រាន់តែឃើញមុខ

ក៏ស្គាល់ដោយប្រាជ្ញាច្បាស់ថាៈ បុរសនេះជាចោរ បុរសនេះជា

ម្ចាស់ ។ ពោធិសត្វ សូម្បីដឹងច្បាស់យ៉ាងណាក្តី ក៏ធ្វើហាក់ដូចជា

មិនដឹងវិញទើបទ្រង់សួរថាៈ ម្ចាស់បុរសទាំងពីរអ្នកឯងនេះធ្វើពាក្យជំលួស

ឈ្មោះប្រកែកគ្នានេះតើដោយហេតុអ្វី ? បុរសជាម្ចាស់គោឲ្យលាថាៈ

បត់ត្រព្រះបាទម្ចាស់ ខ្ញុំទិញគោ អំពីស្រុកមានឈ្មោះដូច្នោះ ។ ហើយ

ខ្ញុំនាំមកទុកនៅផ្ទះ លុះព្រឹកឡើង ក៏នាំយកទៅរកកន្លែងមានស្មៅល្អ

រួចខ្ញុំលែងគោនេះឲ្យស៊ី ហើយខ្ញុំមកដេកនៅក្រោមម្លប់ឈើ ខ្ញុំដេកលក់

ពេលណាហើយបុរសនេះ យកគោខ្ញុំនាំបង្រិតទៅ ។ ចោរនោះ

ឲ្យលាថាៈ បត់ត្រអម្ចាស់គោខ្ញុំនេះក៏កើតក្នុងផ្ទះខ្ញុំ គាត់នេះមកនិយាយ

ស្រដៀងពាក្យកុហកភូតភរទេ គោរពបស្ចិមខ្ញុំម្ចាស់ ។ មហោសថអ្នក

ប្រាជ្ញសួរទៅបុរសទាំងពីរថាៈ ម្ចាស់បុរសទាំងពីរឥឡូវនេះចូរអ្នកឈប់

ស្វែង មេចក៏នេះសិនចុះ ចូរប្រៃសណីយ៍ទាំងពីរចាំស្តាប់បង្គាប់របស់ខ្ញុំ

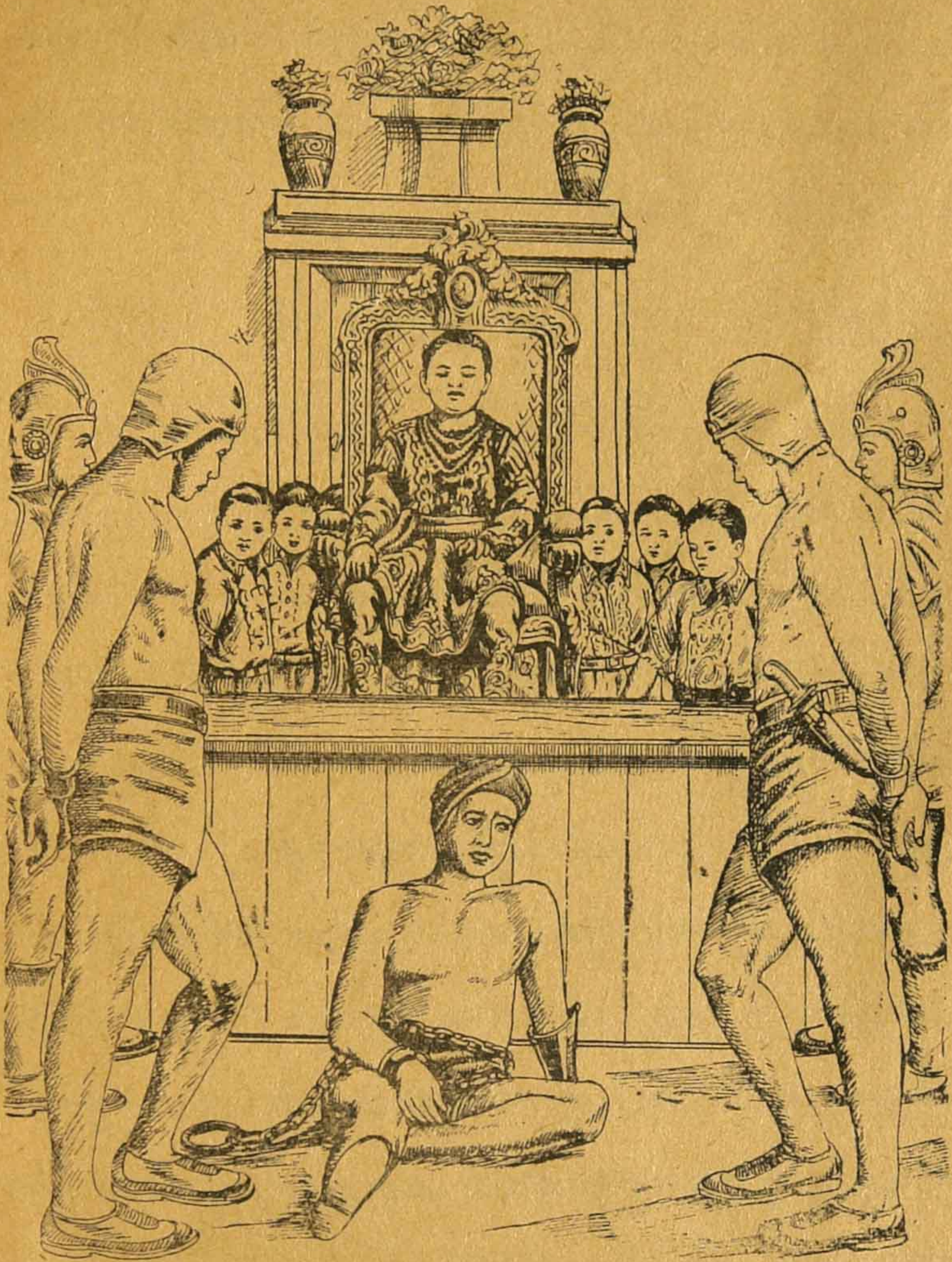
បុរសទាំងពីរ ក៏នៅស្ងៀមប្រឹងចាំស្តាប់ព្រះពោធិសត្វគិតថា គួរអញ្ជា

លចិត្តបុរសទាំងពីរនេះហើយក៏សួរទៅចោរនោះជាមុន ថាម្ចាស់បុរស

គោប្រស្តងនេះឲ្យស្តីចំណីអ្វីខ្លះ ? អាចារៈនោះឆ្លើយថាៈ គោនេះខ្ញុំ
ឲ្យស្តីតែបបរ នឹងស្លឹកសន្តែកទើបព្រះពោធិសត្វឲ្យកត់ពាក្យសំគាល់
ស្រេចហើយ ទើបទ្រង់សួរទៅម្ចាស់គោទៀត បុរសនោះឆ្លើយថាៈ
បពិត្តអម្ចាស់ ខ្ញុំជាមនុស្សកំសត់ទុកតិចបេះនឹងបានបបរឯណាឲ្យគោនេះ
វាស្តី គោខ្ញុំនេះឲ្យស្តីតែស្មៅនឹងស្លឹកឈើផ្សេងៗ ។ ទើបព្រះពោធិ
សត្វឲ្យកត់ពាក្យបុរសទាំងពីរនាក់នោះស្រេចហើយ ទើបប្រែបុរសម្នាក់
ជាអ្នកសម្រាប់ប្រែរបស់នៃខ្លួន ឲ្យយកទឹកជាក់នឹងថាសស្រេចហើយ
ឲ្យយកប្រយង្គមកប្រឡាក់នឹងទឹកហើយឲ្យយកទៅឲ្យគោនោះផឹក ។
គោនោះ ផឹកទៅពេលណា ហើយក៏កត់ចង្ហើមកស្មៅតែស្មៅតែ
ម្យ៉ាង ទើបចៅអ្នកប្រាជ្ញ សួរទៅមហាជនទាំងឡាយថាៈ ម្ចាស់អ្នក
ទាំងឡាយអ្នកមើលមើ ? ។ ទើបព្រះពោធិសត្វសួរទៅចោរថា
ម្ចាស់បុរស ប្រស្តងជាចោរប្តូ ? ឬមិនមែន ? អាចារៈឆ្លើយ
ថាៈ បពិត្តអម្ចាស់ដ៏ចម្រើន ខ្ញុំនេះជាចោរពិតហើយ ។ ទើបព្រះ
ពោធិសត្វ ឲ្យវាយដំជើងដៃបុរសនោះឲ្យថយកំលាំង ទើបឲ្យដង្ហែម្យ៉ាងថា
ម្ចាស់បុរសចូរប្រស្តង យល់ទុកនាសេណាក្តីយើងប្តូរឈ្មោះថាៈ ព័ប្តាអ្នក
បើប្រស្តងទៅសោយទុកវេទនា ក្នុងមហានរកនោះព័ប្តាអ្នកក៏ក្រលែង
លើសនេះទៅទៀត ។ ចាប់ដើមគាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ចូរប្រស្តងកុំធ្វើអំពើ
ដូច្នោះទៀត ។ រាជអាមាត្យលុះបានដឹងស្របគ្រប់កិច្ចនាំព័ត៌មាននោះទៅ
ទូលព្រះបាទវិទេហរាជ ព្រះរាជាទ្រង់សួរថាៈ ម្ចាស់អាចារៈសេនក ឥឡូវ

នេះតើយើងនឹងឲ្យទៅយកចៅអ្នកប្រាជ្ញនោះមកឬ? ឬដូចម្តេច? ទើប
 អាចារ្យសេនកទូលថា: បពិត្តអម្ចាស់ មនុស្សយើងបើគ្រាន់តែចេះ
 ពិចារណាសេចក្តី គឺលួចគោដូច្នោះលោកមិនរាប់ហៅថាអ្នកប្រាជ្ញឡើយ
 ឬអម្ចាស់ស្វែងទុកសិនចុះ ។

ឯព្រះបាទវិទេហាពជ ស្តេចគង់នៅស្ងៀម ហើយស្តេចឲ្យនាំ
ពត៌មានទៅកាន់ពជអាមាត្យនោះវិញ ឯវិ (ការណ៍ វិហិតុនេះ បណ្ឌិតន
គឺបណ្ឌិត វេទិតព្វី គប្បីដឹង),

ឯកា បន ទុគ្គតិ ធិត្តិ ណាណាណាណា សុត្តេហិ

កាលនោះមានស្រីម្នាក់កំសត់ទុគ្គតិ មានបំណងនឹងចង់គុបតែង
ប្រដាប់រាងកាយអាត្មា ក៏យកអាម្បោះមកចង់ជាសង្ហា ឆ្ងាសពណ៌ផ្សេងៗ
ស្រេចហើយស្រីនោះពាក់នូវក ហើយដើរទៅឱ្យតទឹកឯស្រះបោក្ខរណី
នៃព្រះមហាសថអ្នកប្រាជ្ញ លុះដើរទៅដល់ស្រះបោក្ខរណីកាលណាក៏
ផ្លាសសំពត់អំពីចង្កេះ ដោះសង្ហាអំពីកងកំលើសំពត់ ហើយស្រីនោះ
ឯងចុះទៅឱ្យតទឹក ប្រយោជន៍ដើម្បីនឹងបន្ទោរបង់នូវញើសក្អែក ។
កាលនោះមានស្រីក្រមុំម្នាក់ទៀតដើរមកដល់មាត់ស្រះ ឃើញសង្ហានោះ
ហើយបង្កើតចិត្តស្រឡាញ់ លោកចង់បានសង្ហានោះ ក៏និយាយទៅនឹង
ស្រីជាម្ចាស់សង្ហាថា: សម្លាញ់ៗ!! សង្ហានេះតើធ្វើខ្លួនឯងឬ? ឬដួល
អ្នកដទៃធ្វើ? ស្រីជាម្ចាស់សង្ហារឆ្លើយថា សម្លាញ់អញធ្វើខ្លួនឯងទេ ស្រី
កំណាចនោះថា សុំមើលបន្តិចបានទេ? នាងនោះថា: មានអ្វីសំឡាញ់
មើលចុះ ។ ស្រីកំណាចនោះយកសង្ហារមកពាក់នូវករួចហើយ ឃើញ
ស្រីជាម្ចាស់សង្ហារក្រវើនតែឱ្យតទឹក ពុំបានជាចាប់ភ្នែកមើលមើល, មេ
កំណាចនោះយកសង្ហារនោះរត់ទៅ ស្រីជាម្ចាស់សង្ហារ ក៏ពុំបាន
ជាចាប់ភ្នែកនឹកដល់សង្ហារ ស្រាបតែនឹកឃើញហើយក្រឡេករកមើល

ស្រីនោះមិនឃើញ ក៏ឡើងមកអំពីស្រះបោករណី ១ រំពេជ ហើយ
ផ្លាសសំពត់ស្នែរតុទាន ក៏ម្នារតតាមទៅ ទានហើយក៏ចាប់ដោយសំ
ពត់មេកំណាចនោះ ហើយស្រីដីទៅថា ហង់យកសង្ហារអញទៅណា?

ស្រីកំណាចឆ្លើយថា : យី!! មេនេះមកអំពីណា ឥកលលាកលលើរអ្វី
ម្ល៉េះ សង្ហារនេះអញប្រដាប់ប្រដារចនាអំពីទីស្នានលំនៅអញទេតើ ស្រី
ទាំងពីរនាក់ក៏បង្កើតជាពាក្យដំលូសឈ្លោះប្រកែកគ្នាទៅវិញទៅមកតុំជាច
ស្រេចក៏បណ្តើរគ្នាទៅប្តឹងពោធិសត្វ លុះដើរទៅទៀបទ្វារសាលានៃព្រះ
ពោធិសត្វមួយអង្វើដោយក្មេងចំនួន ១០០០ នាក់ចោមពេមជាបរិវារ ទើប
ព្រះពោធិសត្វឲ្យហៅស្រីទាំងពីរនាក់ចូលមក លុះស្រីទាំងពីរជំរាបរឿង
ហេតុរចហើយ ទ្រង់ក៏ស្គាល់ដោយប្រាជ្ញាច្បាស់ថា : ស្រីនេះជាចោរ
ស្រីនេះជាម្ចាស់សង្ហារ ។ តែព្រះអង្គនឹងចង់រកឲ្យអស់ចិត្ត ទើបព្រះអង្គ
មានព្រះបន្ទូលសួរថា : នៃអ្នកទាំងសងខាង បើដូច្នោះអ្នកស្តាប់បង្គាប់អញ
ឬ? ឬដូចម្តេច ស្រីទាំងពីរនាក់នោះក៏ឆ្លើយថា : ខ្ញុំស្តាប់បង្គាប់របស់អម្ចាស់
ទើបព្រះពោធិសត្វទ្រង់ញញឹម ។ ក៏សួរទៅស្រីជាចោរនោះជាមុនថា :
នៃនាង! សង្ហាររបស់នាងនេះតើនាងតែងនឹងអប់រួវកូនអ្វី? ស្រីជាចោរនោះ
ទូលថា : បពិត្រអម្ចាស់!! ខ្ញុំតែងអប់រួវកូនពីដេរផងទាំងពួង គឺក្រចេះ
ចុងចំនុចប្រក្រតី ព្រះពោធិសត្វជ្រាបហើយឲ្យកត់ពាក្យនោះទុកសំគាល់
ក៏ទ្រង់សួរទៅស្រីជាម្ចាស់សង្ហារទៀតនាងម្ចាស់សង្ហារថា : បពិត្រម្ចាស់
ខ្ញុំគ្មានក្រចេះចុងចំនុចណាទេ!! ខ្លួនខ្ញុំនេះជាអ្នកកំសត់ទុគ៌ិត ពីបុកជាពាន

ពេក ! ខ្ញុំយកតែផ្កាប្រយង្គមកអប់រុំសព្វថ្ងៃជាប្រក្រតី ។ មហោសថ
 ស្តាប់ពាក្យស្រីទាំងពីរនោះហើយ ឲ្យយកភាជនៈមាស មកចាក់បំពេញ
 រុំទឹកហើយយកសង្ហារដាក់ក្នុងទឹកនោះ ទើបមានបន្ទូលឲ្យហៅជាង
 មកពីចារណាក្នុងសង្ហារនោះតើក្នុងនេះ ជាក្នុងក្រចេះច្រងច្រងប្តូរ ? ឬជាក្នុង
 ប្រយង្គយផ្កា ជាដីក៏ពីចារណាក្នុងសង្ហារមិនជាក្នុងក្រចេះច្រងច្រងសោះ
 សុភាពជាជំនួសប្រយង្គយផ្កាជាប្រកដ ហើយជាងទូលព្រះពោធិសត្វថាៈ
 មិនជាក្នុងក្រចេះច្រងច្រងទេ ជំនួសតែផ្កា ប្រយង្គយផ្កានោះជាប្រាកដ ។

ព្រះពោធិសត្វ ជ្រាបនូវហេតុនោះហើយ ទើបមានបន្ទូលសួរទៅ
 ស្រីលួចសង្ហារថាៈ ម្ចាស់នាង ? នាងថាខ្លួនជាម្ចាស់សង្ហារ អប់នៅក្រ
 ចេះច្រងច្រង ឥឡូវនេះមិនជំនួសនោះទេ ជំនួសតែក្នុងប្រយង្គយផ្កា បើដូច្នោះ
 នាងជាចោរលួចសង្ហារគេហើយ ។ មេកំណាចស្តាប់ព្រះបន្ទូលព្រះពោ
 ធិសត្វហើយ ពុំអាចនឹងហ៊ានលាក់ក៏ទូលព្រះពោធិសត្វវិញថាៈ អម បពិត្ត
 ព្រះមហោសថ ដំបើង ខ្ញុំនេះជាចោរលួចសង្ហារគេពិតមែន ។ ចាប់ដើម
 អំពីថ្ងៃនេះទៅ អស់មហាជនទាំងពួងដឹងជាក់ច្បាស់ថាៈ ព្រះមហោសថ
 ជាអ្នកប្រាជ្ញពិទ្ធ ។ ទើបព្រះពោធិសត្វ ឲ្យទិវក៍ទេសស្រីជាចោរលួច
 សង្ហារនោះថាៈ វិនាសចាប់តាំងពីថ្ងៃនេះទៅនាងកុំធ្វើជាចោរលួចគេទៀត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះនាងនឹងខ្មាសគេ ? ដល់បរលោកនាយទៅ នាងនឹងសោយ
 ទុកវេទនា ក្នុងនរកនាយជាមិនខានឡើយ ។ អាមាត្យក៏នាំព័ត៌មានទៅ
 ទូលព្រះរាជា ។ បានជ្រាបហេតុនោះសប់គ្រប់ ក៏មានព្រះទ័យសោមនស្ស

ត្រេកអរជាពាន់ពេក ហើយមានព្រះបន្ទូលទៅកាន់អាចារ្យសេនកថាៈ
 មាល អាចារ្យ ឥឡូវនេះរាជអាមាត្យ ឲ្យរាជទូតមកប្រាប់អញថាៈ
 មហោសថមានបញ្ហាចេះរករឿងហេតុនៃស្រីព័រនាក់ លួចសង្ហារគ្នាឃើញ
 ដោយប្រាកដណាស់ ថាស្រីនេះជាម្ចាស់សង្ហារ ស្រីនោះជាចោលួច-
 សង្ហារ បើដូច្នោះតើយើងឲ្យទៅយកមកដកល់ខុកជាអ្នកប្រាជ្ញឬ? អាចារ្យ
 សេនក ស្តាប់ហើយទូលថាៈ សូមទ្រង់ព្រះមេតាប្រោះ មហោសថ បុត្រ

សិរីវិជ្ជា ចេះតែពិចារណាសេចក្តីបណ្តោះ បណ្តិតលោកមិនអាចរាប់ថា
 ជាអ្នកប្រាជ្ញបានឡើយ ។ ថាបើសព្វព្រះរាជហឫទ័យនឹងមហោសថ ចុះ
 ស្រុកក្រៅ ចៅសុភាស័ន៍មានបញ្ញា ចេះដំនិតអ្នកដងទាំងពួងបានដែរ
 សូមយកមកដកលំទុកធ្វើជាអ្នកប្រាជ្ញនោះប្រសើរជាង ។ មហាក្សត្រ
 ស្តាប់ពាក្យអាចារ្យសេនកហើយមានព្រះបន្ទូលប្រាប់ទៅរាជទូតថា ម្ចាស់
 រាជទូតចូរឯងវិលទៅប្រាប់រាជអាមាត្យឲ្យរាំចាំឃ្នាំមើល បើមានរឿងអ្វី
 ផ្សេងៗ ទៀត ចូរឲ្យមកប្រាប់អញ ។

កាលនោះមានស្រីម្នាក់រក្សាចំការកប្បាស ស្រីនោះឯងតែងបេះ
 កប្បាសរើសយ៉ាងល្អហើយក៏រាំធ្វើជាអម្បូរយ៉ាងឆ្ងារល្អហើយ យកមក
 ដាក់កញ្ជី នៅក្នុងកញ្ជីមានដាក់គ្រាប់ទន្ធបល្ល័ង្កចំរុចក៏កណ្តៀតដើរ
 ទៅកាន់ផ្ទះអាត្មា ។

លុះទៅដល់ស្រះព្រះមហោសថ ក៏ដាក់កញ្ជីចុះ ហើយផ្លាស់
 សំពត់ ដាក់ជិតកញ្ជីនោះចុះទៅឆ្និតទឹក ។ កាលនោះមានស្រីម្នាក់ទៀត
 ដើរមក ឃើញអម្បូរឆ្ងារល្អ ក៏មានចិត្តលោភចង់បាន ហើយ
 ស្រដីថាម្ចាស់សម្បាញអម្បូរនេះឆ្ងារល្អម្ល៉េះ សូមមើលបណ្តិចបានឬទេ
 មាត់ថាដៃទៅស្តាប់អង្គុលកាន់មើល កាលនោះស្រីជាម្ចាស់អម្បូរ
 ក្រអើនតែឆ្និតទឹកពុំបាននិយាយថាអ្វី មេកំណាចក៏យកកញ្ជីនោះ
 កណ្តៀតដើរទៅ ឯស្រីម្ចាស់អម្បូរនោះ ក្រឡេកទៅឃើញ
 ដូច្នោះហើយ ក៏ឡើងមិញរត់តាមទៅ ចាប់បណ្តើរតាមកប្តឹងព្រះ
 ពោធិសត្វ ។ ពោធិសត្វអ្នកប្រាជ្ញ សួរទៅស្រីជាចោរកំណាចមុនថាអើ!

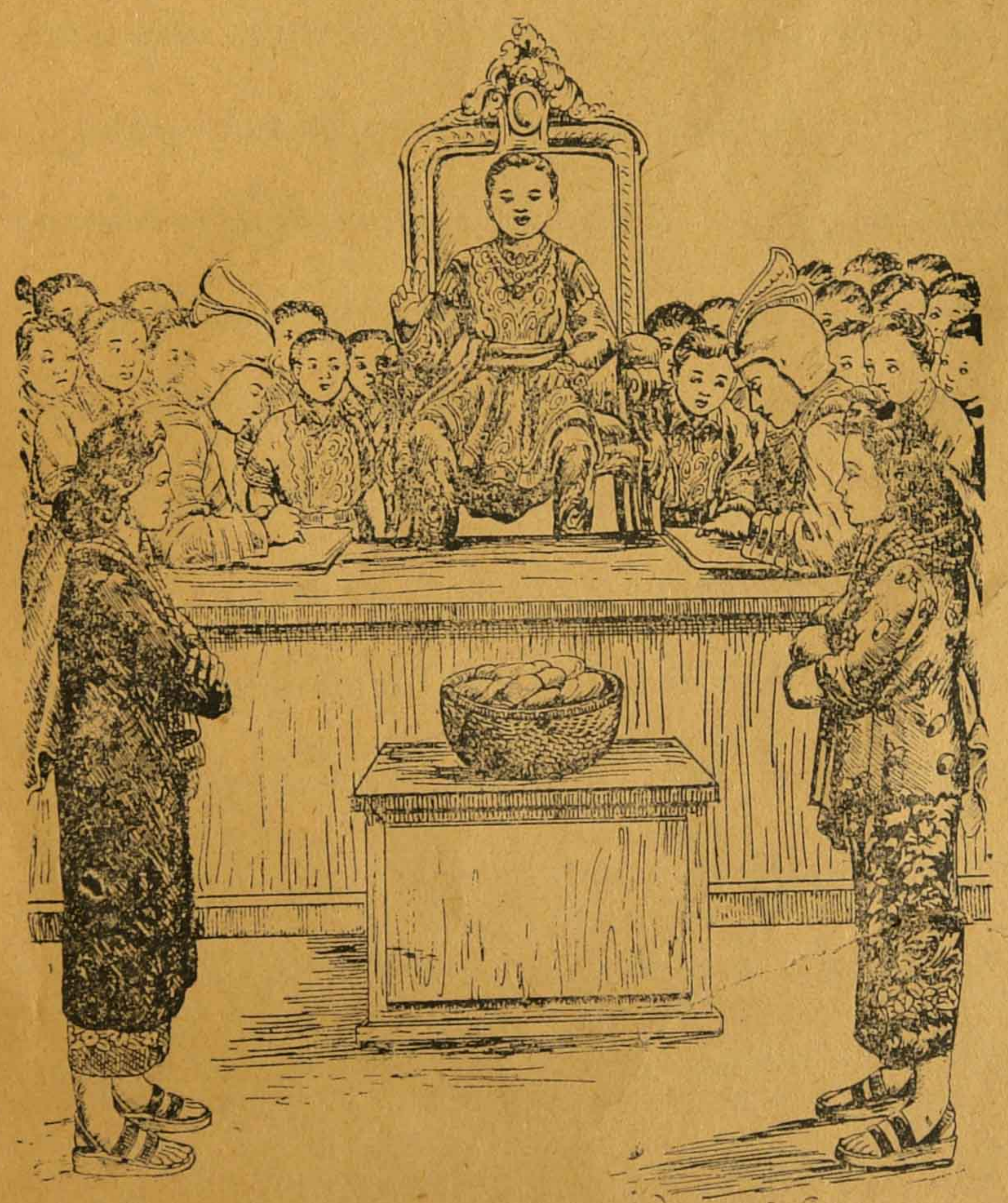
នាងៗ ថាកញ្ជីអំបោះនេះជាបេសនាង តើក្នុងកញ្ជីនេះនាងជាកម្លោះ ?

មេកំណាចមកគិតពិចារណា ថា: អ្នកបំភារនេះមុខជាជាកន្រ្តាប់កប្បាស គិត

ដូច្នោះហើយក៏ជំរាបពោធិសត្វថា: ខ្ញុំជាកន្រ្តាប់កប្បាស ព្រះពោធិសត្វ

ឲ្យកត់ពាក្យនោះទុក ។ ទើបសួរទៅស្រីជាម្ចាស់កប្បាសទៀត ស្រី

ជាម្ចាស់កប្បាសនោះឆ្លើយថា: បតីត្រព្រះមហោសថ ក្នុងកញ្ជីនេះ

ខ្ញុំជាក់គ្រាប់ទន្ធាប់ ដ្បិតខ្ញុំនឹងសង្កត់អំបោះ ទើបពោធិសត្វឲ្យកត់ពាក្យ
ស្រីនោះ ។ ហើយក៏រើក្រញ៉ាំឡើង ឃើញតែគ្រាប់ទន្ធាប់ ទើបព្រះ
ពោធិសត្វនិយាយទៅនឹងស្រីជាចោរនោះថា៖ នែនាង ! នាងឯងថា
ជាក់គ្រាប់កប្បសក្កន៍កញ៉ាំ ឥឡូវរើទៅមិនឃើញគ្រាប់កប្បសសោះ
ឃើញតែគ្រាប់ទន្ធាប់ទៅវិញ បើដូច្នោះតើនាងជាចោរឬ ? ឬមិនមែន ?
ស្រីនោះពុំអាចលាក់ខ្លួនបាន ក៏សុំទោសព្រះពោធិសត្វថា៖ បពិត្រលោក
ម្ចាស់ដំបើង ខ្ញុំនេះជាចោរពិតមែន ។ ព្រះមហោសថ ប្រដៅស្រី
កំណាចនោះស្រេច, ទើបព្រះអង្គឲ្យកញ៉ាំនោះទៅស្រីជាម្ចាស់អំបោះ
នោះវិញទៅ នាងជាម្ចាស់អំបោះទទួលកញ៉ាំស្រេចហើយក៏ឲ្យពរស័ព្ទ
សាធុការដល់ព្រះពោធិសត្វ ហើយគ្រាបលាវិលទៅកាន់ស្នូនលំនៅរបស់
ខ្លួនវិញទៅ ។ អស់មហាធនទាំងឡាយ យល់ឃើញក៏មានចិត្ត
សោមនស្សរីករាយត្រេកអរជាគេយ្យភាព ក៏ទង្វើឲ្យពរជ័យស័ព្ទសា
ធុការកងរំពាង ជារយជាពាន់ សែន ! ។ រាជអាមាត្យដែលមហាក្សត្រ
ប្រើមកឲ្យឃ្នាំចាំមើលឃើញសេចក្តីអស្ចារ្យ មិនវិស័យជាភ្លើងអាយុព្រា
ហាក់ដូចជាមនុស្សធីក៏ប្រើរាជទូតស្រួតទៅទូល ព្រះបាទវិទេហារាជស្តេច
ជ្រាបច្បាស់ហើយ មានព្រះដម្រាសត្រាស់ហៅអាចារ្យសេនក មកសួរ
ដូចម្តេចទៀត ។ អាចារ្យសេនក ក៏ទូលទោសព្រះមហាក្សត្រមិនឲ្យទៅ
នាំពោធិសត្វមកឡើយ ។

និយាយអំពីស្រីម្នាក់ទៀត ពាក្យទៅឱ្យតទឹកកាលបើដើរទៅដល់
ស្រះមហោសថហើយក៏ផ្លាស់សំពត់ ពាក្យចុះទៅឱ្យតលាងមុខមាត់កូន
ស្រីច្រើនហើយ យកមកឱ្យអង្គុយលើសំពត់នៃខ្លួន ហើយចុះទៅឱ្យតទឹក
ខ្លួនឯងទៀត ពេលនោះ ស្រាប់តែមានយក្ខនីម្នាក់ដើរមកឃើញកូន
តូចនោះ មានបំណងចង់ស៊ី វាក៏ប្រែខ្លួនធ្វើជាប្រសិម្នាក់ ហើយ
និយាយទៅថា ហែនាងសម្លាញា! ក្មេងនេះល្អស្រស់ម៉្លោះ តើក្មេងនេះ
ជាកូននាងឬ? ម្តាយនោះឮហើយក៏ឆ្លើយទៅថា កូនរបស់អញ, យក្ខនីថា
អញបំបៅបន្តិចបានទេ? នាងថាបំបៅក៏បំបៅចុះ យក្ខនីនោះឮហើយ
ពាយកក្មេងនោះធ្វើហាក់ដូចជាបំបៅ បន្តិចទៅមកបន្តិចបីក្មេងនោះយក
ទៅ ឯម្តាយនោះឃើញគេយកកូនទៅដូច្នោះ ក៏ឡើងអំពីទឹកម្តាយ
ប្រក់ចាប់បានសំពត់យកមកស្រៀកហើយក៏រត់ទៅតាមស្រែកហៅនាងនោះ
ថា ហងយកកូនអញទៅណា? ស្រីនោះរត់ទាន់ក៏ចាប់ជាយសំពត់ជាប់,
យក្ខនីនិយាយថា នាងបានកូននេះពីណាមក កូនអញទេតើ! នាងឆ្លើយ
យក្ខនីក៏ឈ្មោះគ្នា នៅជិតមាត់ទ្វារបរមសាលានៃព្រះពោធិសត្វ កាល
នោះព្រះពោធិសត្វទ្រង់ព្យាបាលស្រីនឹងយក្ខនីនោះដដែលគ្នា ទើបទ្រង់ហៅ
មក សួរថា: ហេតុការណ៍ដូចម្តេចបានជាទាស់គ្នា? ឯស្រីនោះប្រាប់
សេចក្តី សង្កត់បង្កើតពោធិសត្វស្គាល់ថា: មេនេះជាយក្ខនី ផ្សិតខ្លួន
វាពុំប្រាកដទេ ហើយវាមានភ្នែកក្រហម១, វាឥតញីស១ឥតស្រមោល១
ទើបព្រះពោធិសត្វថា: នៃនាងទាំងពីរ ចូរស្តាប់បង្គាប់អញឯណោះវិញ

ស្រីទាំងពីរនោះថាបត់ត្រអម្ចាស់យើងខ្ញុំទទួលស្តាប់បង្គាប់របស់អម្ចាស់ ។

ព្រះពោធិសត្វជ្រាបសព្វគ្រប់ទើបទ្រង់គូសដីជារាំង ហើយឲ្យយកកូន
មកដេកចំកណ្តាលភ្នំនូសនោះ ហើយឲ្យយកកូនកាន់ដៃ ម្តាយឲ្យកាន់ដើង
រួចប្រាប់ថាៈបើនរណាទាញបាន យើងដឹងថាៈ កូននោះជារបស់

អ្នកនោះ ស្រីជាម្តាយនឹងយកកូនទៅទាញមក កូននោះដោយវាព័

បាកខ្លាំងពេកក៏ស្រែកយំយ៉ាងខ្លាំង ចំណែកម្តាយរបស់បុត្រលុះឮកូន

នោះយំដូច្នោះភ្នែកទ្រង់ស្ទើរនឹងបែកក៏ឈរយំក្នុងទីនោះដែរ ព្រះមហេសី

សួរអស់មហាជនទាំងឡាយទាំងពួងថាៈ ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ហ្ន៎យ

របស់ម្តាយទន់នឹងបុត្រទេប្ប ឬមិនទេ ? មហាជនទាំងឡាយក៏ឆ្លើយថាៈ

បត់ត្រព្រះមហេសី, ហ្ន៎យរបស់ម្តាយបង្កើតរបស់កូន ទន់នឹងកូន

ណាស់ ។ មហេសីសួរទៀតថាៈ ស្រីកាន់កូនហើយឈរ

ធ្វើប្រដើយនេះ តើជាម្តាយរបស់បុត្រនេះឬ ? ឬមិនមែន ?

ឬមួយដែលឈរស្រែកយំនេះជាម្តាយ ? មហាជនក៏ពោលឡើងថា

បត់ត្រព្រះមហេសីអ្នកប្រាជ្ញ ស្រីដែលឈរទ្រហោយំនេះជាម្តាយ

ទើបមហេសីថាៈ អ្នកទាំងឡាយស្គាល់ចោរលួចក្មេងនេះទេ ?

មហាជនឆ្លើយថាៈ យើងទាំងអស់គ្នាពុំស្គាល់ទេ , ទើបព្រះ

មហេសីបន្តិចសំដីឡើងថាៈ ម្ចាស់គ្នាយើងទាំងឡាយស្រីនេះជា

យកូនទេតើ វាចរុំយកក្មេងនេះទៅស៊ី មហាជនសួរថាៈ បត់ត្រអ្នក
ប្រាជ្ញ ម្ចាស់ស្គាល់ស្រីនេះជាយកូននោះ តើចំណាំលក្ខណៈដូចម្តេច ?

មហោសថថា: មិនប្រើប្រាស់ក្រែកនោះទេ, មានក្រែកក្រហមនោះទេ,
 តតស្រមោលខ្លះនោះទេ, វាតតញញឹត ១, ទើបមហោសថសួរទៅយក្ខនី
 ទៀតថា: នាងជាអ្វី? យក្ខនីនិកថាគេដឹងអស់ហើយបើលក្ខត្តកើត
 ម្លោះហើយប្រាប់តាមត្រង់ថា: ! ខ្ញុំនេះជយក្ខនី, ចុះយកក្រែកនេះទៅធ្វើអ្វី?
 -ធ្វើយថា: ខ្ញុំយកទៅបំប្រែនឹងស្តី ។ ព្រះមហោសថឲ្យវាយជុំយក្ខនីនោះទៅ
 ហើយឲ្យដំបូន្មានថា ម្ចាស់យក្ខនីនាងឯងនេះជាស្រីពាល ដូចជាខ្ញុំក៏បាន
 ធ្វើបាបអំពីមុនទើបនាងឯងមកកើតជាយក្ខនី អប្រិយអាស្រ័យវត្សរ៍នេះ
 នាងមកធ្វើបាបជាតិនេះម្តងទៀត ឧ!!នាងអើយនាងឯងល្ងង់ខ្លៅពន់ពេក
 ណាស់ !! ។ លំដាប់នោះព្រះមហោសថ ឲ្យយក្ខនីកាន់សីលប្រាំ ។
 ឯម្តាយឃើញហេតុនោះហើយ ក៏សរសើរព្រះមហោសថជាពន់ពេករួច
 ពរកូនរបស់ខ្លួនយកទៅវិញហោង ។

ម្យ៉ាងទៀតមានសេចក្តីដំណាលថា មានថុវស្តម្នាក់ កណ្តាលខ្លួន
 ខ្លៅ មានខ្នងទ្រូង កណ្តាលតូចឈ្មោះអាគាត្រកាលស៊ីឈូលគេ
 បាន ៧ ឆ្នាំទើបមានប្រពន្ធ ប្រពន្ធនោះសោត គេហៅថា: ទីយាទាហល
 ដ្បិតខ្ពស់ហើយឆាត់ផង ។ មានកាលសម័យថ្ងៃមួយ អាគាត្រកាល
 មកនិយាយនឹងភរិយាថា: ‘ ភឿ, ម្ចាស់ប្អូនសំឡាញ់ចូរនាងចំអិននិ ចំ
 ណីផ្សេង ។ ឲ្យបងផងទីយាទាហលជាភរិយា សួរថា: អ្នកអញ្ជើញទៅទី
 ណា? អាគាត្រកាលធ្វើយថា: បងទៅលេងនឹងមេបា (ឪពុកម្តាយ)
 របស់បងទីយាទាហលថា: ទៅមានប្រយោជន៍អ្វី អាគាត្រកាលទោះ

សូម្បីក៏វាយ យាតដាតរថព័រ បី ដង ក៏បង្ខំឲ្យតែចំអិននឹងចំណីផ្សេង ។

លុះឆ្នាំស្រែចម្ការហើយ ក៏នាំក៏វាយដើរទៅ លុះទៅដល់ស្ទឹងមួយរាក់

ចំនែហូរខ្លាំងបុរសនោះជាអ្នកខ្លាចទឹកណាស់ មិនអាចហូរនឹងទឹកនោះ

ឡើយ ដោយស្មានថាទឹកនោះ ជ្រៅក៏ឈប់នៅនឹងមាត់ច្រាំង ។

ពេលនោះមានបុរសម្នាក់ទៀត ឈ្មោះទ័យបិដ្ឋិមានខ្នងវែង វាដើរ

មកតាមឆ្នេរស្ទឹងមកដល់កន្លែងនោះ ក៏ជួបគ្នា បុរសទាំងពីរនាក់នោះ

សួរគ្នាទៅវិញទៅមករួចអាគោត្រកាលសួរថា៖ ម្ចាស់សំឡាញ់ស្ទឹងនេះ

ជ្រៅប្តូររាក់? អាទ័យបិដ្ឋិ វាជឿនថា៖ បុរសនេះជាអ្នកខ្លាចទឹកដូច្នោះ

ហើយក៏ឆ្លើយថា៖ ម្ចាស់សំឡាញ់ ទឹកនេះជ្រៅណាស់ ក្នុងទឹកនេះ

មានក្រពើមានត្រីគ្រប់សត្វ ។ អាគោត្រកាល ថាម្ចាស់សំឡាញ់

ធ្វើដូចម្តេចនឹងទៅបាន? អាទ័យបិដ្ឋិថា៖ សំឡាញ់ សត្វទាំងឡាយ

មានក្រពើនឹងផ្សេងជាដើម សត្វនោះជាឧបនិស្ស័យនឹងយើង វាពុំអាច

នឹងបៀតបៀនយើងទេ បើអ្នកដទៃក្រៅពីយើងមុខជាសត្វត្អូកនេះយក

ធ្វើជាចំណីហើយ ។ អាគោត្រកាលថា៖ បើដូច្នោះសំឡាញ់នឹងនាំខ្ញុំទៅ

ខាងនោះផងបានទេ? អាទ័យបិដ្ឋិ ថាយើងចំឡែងបាន ពេលនោះបុរស

ទាំងពីរនាក់ឲ្យចំណី អាទ័យបិដ្ឋិនោះបរិភោគ, លុះបរិភោគរួចហើយ

អាទ័យបិដ្ឋិថា៖ យកអ្នកណាទៅមុន? អាគោត្រកាលថា៖ សំឡាញ់

យកម្រាក់ទៅមុនហើយសំឡាញ់មកនាំអញយកទៅជាខាងក្រោយ ។

អាទ័យបិដ្ឋិថាសំឡាញ់និយាយនេះស្រួលហើយ ហើយក៏នាំនាងទីយា-

ទាហាល ឲ្យដំរើស្មាហើយយកស្បៀងទាំងពួងនោះយកទៅទាំងអស់
 ស្រែចហើយក៏ចុះទៅក្នុងស្ទឹង អាទ័យបិដ្ឋិដើរទៅបានបន្តិចក៏លុតដង្កង
 ដើរផ្លូវកល ៗ ហើយនិយាយថា : យី ! ទឹកនេះជ្រៅណាស់ ៗ អា-
 គោត្រកាល ដែលឈរនៅលើមាត់ច្រាំង ឃើញអាទ័យបិដ្ឋិដោះ
 ក៏គិតថា យី ! ទឹកនេះជ្រៅមែន អំបាលគេខ្ពស់ប៉ុណ្ណោះទៅហើយ ចំណង់
 បើវាព្យាបាត់ត្រឹមណាទៅ អាទ័យបិដ្ឋិ ដើរទៅដល់កណ្តាលស្ទឹងនោះ
 ហើយក៏និយាយប្រឡោមលួងលោមនាងទីយាទាហាលថា : មាលបន
 បងបងបិដ្ឋិមរក្សាព្យាបាលបនឯង បងមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន បើបន

ចង់ដើរលេងឯណា ៗ ក៏ ខ្ញុំប្រសុខស្រី ដំរី សេះ ក្របី គោ រទេះ

សម្រាប់ជូនអូនឯងដើរលេង បើបួននៅនឹងអាគោត្រកាលមានអ្វី បើមាន

ដំណើរទៅណា ម្តងមួយកាលដើរខ្លួនឯងលំបាកដូច្នោះ ចូរបួនទៅតាមបង

ប្រសើរជាង ឯនាងទីយាទាហាល ពុទ្ធាក្សល្លងលោមដូច្នោះ ក៏កាត់ក្តី

ស្រឡាញ់របស់ប្តីនៃខ្លួនទៅស្នេហានឹងអាទីយបង្កី ។ ហើយអាទីយបង្កី

សួរទៀតថា : បួនឯងត្រាមតាមបងឬដូចម្តេច? នាងនោះឆ្លើយថា ខ្ញុំ

ត្រាមទៅតាមហើយបង, អាទីយបង្កីថា បើដូច្នោះ បងនឹងចិញ្ចឹមបួន

ឯងលុះត្រាអស់ជីវិត លុះឆ្លងដល់គ្រើយនាំគ្នាអង្គុយបរិភោគអាហារយ៉ាង

រីករាយ ហើយស្រែកប្រាប់ទៅថា នែ! គោត្រកាល ចូរប្រសែង

នៅនោះចុះ ។ អាគោត្រកាល មើលទៅឃើញអ្នកទាំងពីរស្តីចំណី

អាហារទាំងពីរនាក់ ហេតុតែខ្លួនមិនទាន់បានឆ្លង ក៏តឹងទ្រូងស្ទើរខ្លាំង

ដើរចុះដើរឡើងគិតក្នុងចិត្តថា អាណះវាស្រឡាញ់ប្រពន្ធអញ ហើយវា

បង្កអញចោល អាគោត្រកាលក៏ចុះទៅក្នុងទឹកបន្តិចឡើងលើបន្តិចដោយ

ចិត្តកំហឹងនឹងអ្នកទាំងពីរនោះពេក ត្រាមិនបានក៏បង្កក្បួនម្នាបំរុងនឹង

ហាលលុះដើរចុះទៅក្នុងទឹកឃើញទឹករាក់ក៏គិតទ្រូងថាឱ!អញស្មានតែជ្រៅ

លុះឆ្លងដល់គ្រើយ ក៏រត់តាម ស្រែកថា: អាចារកំណាចនាំភរិយាអញ

ទៅណា ។ ឯអាទីយបង្កី ឆ្លើយថាឯងបានតំណាមក ស្រីនេះជា

ប្រពន្ធរបស់អញទេតើ ថាហើយក៏ចាប់ក្បាលអាគោត្រកាលច្រាន

ចេញទៅ ឯអាគោត្រកាលខឹងណាស់ក៏មកវិញ ម្នាចាប់ដៃនាង

អង្គការសម្រាប់ការងារសង្គម
 មណ្ឌលសម្រាប់
 លេខប៊ូតុង:

ទីយាទាហាល ហើយថា នាងឈប់ នាងទៅឯណា ? អញធ្វើការ

បំរើមាតាថីតា នាងព្រឺតា ទើបអញបាននាងជាករយា មេចនាងរត់

ចោលអញដូច្នេះ? អាគោត្រកាលធ្វើដំណោះប្រកែកជាមួយនឹង អាទីយបិដ្ឋ

នោះ ហើយបណ្តើរគាត់ទៅ ដល់សាលានៃព្រះពោធិសត្វដនទាំង ឡាយ

រមិលមើលបុរសនោះប្រកែកគ្នា មហោសថអ្នកប្រាជ្ញសួរថា: អ្វីហ្នឹង?

ដនទាំង ឡាយទូលរឿងហេតុនោះហើយ ទើបទ្រង់ប្រើឲ្យហៅអ្នកទាំងពីរ

លុះមកដល់ហើយក៏ស្គាល់ពាក្យសំដីទើប ជ្រាបថា អាទេនជាចោរលួច

អាទេនជាប្តី ទើបនិយាយថា: អ្នកទាំងពីរស្តាប់បង្គាប់អញឬ? បុរស

ទាំងពីរទូលថា អំមាសយើងនឹងស្តាប់បង្គាប់ ។ ទើបព្រះមហោសថឲ្យ

ហៅទីយបិដ្ឋមកមុនហើយទ្រង់សួរថា: អាឯងឈ្មោះអ្វី? ឆ្លើយថា: ខ្ញុំឈ្មោះ

ទីយបិដ្ឋ ។ ចុះនាងនោះឈ្មោះអ្វី? អាទីយបិដ្ឋមិនទាន់ស្គាល់នាង

នោះទេ បែរទៅជាឆ្លើយឈ្មោះដទៃវិញ, ចុះឥតកម្លាយឯងឈ្មោះអ្វី?

ឆ្លើយតាមដំណើរទៅ ចុះឥតកក្កម្លាយភេកឈ្មោះអ្វី, អាទេនរាំមិន

ទាន់ស្គាល់ ក៏ចេះតែឆ្លើយឈ្មោះដទៃផ្សេងៗទៅ ព្រះពោធិសត្វ

ឲ្យកក់ពាក្យនោះហើយឲ្យចេញទៅ ។ ទ្រង់ឲ្យហៅអាគោត្រកាលចូល

មកទៀត ហើយសួរដូចជា អាទីយបិដ្ឋដែរ អាគោត្រកាលក៏ឆ្លើយតាម

រាំស្គាល់សព្វគ្រប់ លុះកត់រួចហើយ ព្រះមហោសថឲ្យអាគោត្រកាល

ចេញទៅ ហើយទ្រង់ឲ្យហៅនាងទីយាទាហាលមកសួរទៀត ។

នាងនោះឆ្លើយដូចជា អាគោត្រកាលដែរ ។ ឯព្រះមហោសថឲ្យយក

កំណត់ទាំងបីមកមើលឲ្យមហាជនទាំងឡាយស្តាប់ហើយទ្រង់សួរទៀតថា
 នៃអ្នកទាំងឡាយ ពាក្យនេះដូចជាអាទិយបិដ្ឋិមន ឬ? ឬដូចពាក្យអាគោ
 ត្រកាល ទើបមហាជនទូលឡើងថា: បពិត្រមហោសថអ្នកប្រាជ្ញដ៏ចម្រើន
 ពាក្យនាងទីយាទាហលនេះ ដូចពាក្យអាគោត្រកាល អាគោត្រកាល
 នេះជាប្តីនាងនេះពិត ចំណែកអាទិយបិដ្ឋិមនមនប្តីទេ ។ ពេលនោះ
 ព្រះពោធិសត្វ សួរទៅអាទិយបិដ្ឋិថា ប្រស្តង់ជាចោរពិតមន ឬ?
 អាទិយបិដ្ឋិពុំអាចលក្ខកង្វើយតាមត្រង់ថា !! ខ្ញុំជាចោរពិតមន ។ ទើបព្រះ
 មហោសថឲ្យវាយក្នុងពេលនោះយ៉ាងខ្លាំង ។ អាគោត្រកាល
 ក៏បានភរិយារបស់ខ្លួនដោយស្មស្តី ដោយអំណាចបុណ្យព្រះពោធិសត្វ
 ក៏សរសើរព្រះពោធិសត្វ ហើយនាំភរិយារបស់ខ្លួនទៅវិញ ។
 ទើបព្រះពោធិសត្វឲ្យទុកវាទេដល់អាទិយបិដ្ឋិថា នៃប្រស្តង់ហេតុអ្វី?
 ប្រស្តង់កាន់អកុសលធម៌ដូច្នោះ គេធ្វើបាបជាតិនេះប៉ុណ្ណោះ ប្រស្តង់ថា
 តើបាបខ្លួនប៉ុណ្ណោះ ចុះទំរាំទៅអាណាគតជាតិ គេធ្វើបាបជាងនេះទៅទៀត
 តើវាយ៉ាងម៉េចទៅ? នៃ ប្រស្តង់ចាប់តាំងពីថ្ងៃនេះទៅ ចូរកុំប្រព្រឹត្ត
 ធ្វើយ៉ាងនេះទៀត បើប្រស្តង់ធ្វើយ៉ាងនេះទៀត មុខជាគេធ្វើបាបទៀត
 ហើយ ។

មានសេចក្តីនិទានមួយទៀតថា: កាលនោះមានបុរសម្នាក់ ជិះរទេះ
 បរទៅស្រះ ដើម្បីនឹងដឹកទឹកមុខមាត់ឲ្យស្អាតខ្លួន ក្ស័ណនោះព្រះឥន្ទ្រ
 ធិរាជរមិលមើលដោយទិព្វចក្ខុ ឃើញព្រះពោធិសត្វ ព្រះឥន្ទ្រព័ន្ធគិតថា

អញនឹងធ្វើពន្យល់នៃព្រះពុទ្ធនេះ ឲ្យស្តេចប្រាកដនូវអានុភាពនៃប្រាជ្ញា
 ពោធិសត្វ ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជគិតដូច្នោះហើយ ក៏ចុះចាកសួគ៌ា មកកាស
 ខ្លួនធ្វើជាបុរសម្នាក់ដើរមកជិតរទេះនៃបុរសនោះ បុរសរទេះឃើញ
 ហើយក៏សួរថា៖ ប្រស្តែងអ្នកទៅណា? ដើម្បីអ្វី? ព្រះឥន្ទ្រ ក៏ឆ្លើយថា៖
 ខ្ញុំមកដើម្បីបំរើប្រស្តែង ។

បុរសនោះស្តាប់ពាក្យនោះហើយ ក៏ចុះអំពីរទេះដើរទៅត្រឡប់
 ចំណែកព្រះឥន្ទ្រាធិរាជឃើញបុរសនោះចុះដើរទៅក្នុងព្រៃដូច្នោះ ក៏ឡើង
 រទេះបរទៅ ឯបុរសជាម្ចាស់រទេះមកពីព្រៃវិញ ឃើញគេបររទេះខ្លួនទៅ
 ដូច្នោះក៏រត់តាម ជិតហើយស្រែកថា នែ ! ប្រស្តែងឈប់សិន
 បររទេះអញទៅណា? ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជ ឆ្លើយវិញថា៖ ឯណា រទេះ
 ប្រស្តែង គេដទៃគ្មានរទេះដូចប្រស្តែង ស្មានតែមានម្នាក់ឯងឬ? ភ្លឺភ្លឺ!
 រទេះនេះរទេះអញទេ ព្រះឥន្ទ្រថាដូច្នោះ បុរសនោះឈ្មោះនឹងព្រះឥន្ទ្រ
 ដល់ដើរទៅដល់ជិតហាលានៃព្រះពោធិសត្វ។ ទ្រង់សួរថា៖ ពាក្យអ្វី
 ដូច្នោះទើបឲ្យហៅអ្នកទាំងពីរនោះមក ព្រះអង្គស្គាល់ថាអ្នកនេះជាព្រះឥន្ទ្រ
 អ្នកនេះជាម្ចាស់រទេះ សូម្បីស្គាល់ដូច្នោះក៏ដោយ ព្រះអង្គនៅតែពិចារណា
 ហេតុនោះទៀត ទើបព្រះអង្គសួរអ្នកទាំងពីរនោះថា នែអ្នក! អ្នកឯងស្តាប់
 ពាក្យខ្ញុំ? បុរសទាំងពីរនោះក៏ព្រមទទួលចាំស្តាប់ ទើបព្រះពោធិសត្វ
 បង្គាប់ថា៖ ឲ្យបុរសដទៃឡើងរទេះនេះបរទៅ ប្រស្តែងទាំងពីរនាក់ចូររត់ទៅ
 តាមក្រោយរទេះ បើបុរសណាមួយជាម្ចាស់រទេះ បុរសនោះមិនបស់បង

ចោលរទេះរបស់ខ្លួនឡើយ អ្នកណាមិនមែនជាម្ចាស់រទេះអ្នកនោះមុខជានឹង
 របស់បងចោលថាតែប៉ុណ្ណោះហើយក៏ប្រើពលរបស់ព្រះអង្គឲ្យឡើងបររទេះ
 នោះទៅ ឯបុរសទាំងពីរនាក់នោះក៏កាន់កន្សែងរទេះរត់តាមក្រោយទៅ ឯ
 ម្ចាស់រទេះរត់ទៅបានបន្តិចក៏លែងរទេះចោល ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជក៏រត់បន្តិច ។
 ទៅមួយអន្លើនឹងរទេះនោះ ព្រះពោធិសត្វប្រាប់អស់មហាជនទាំងឡាយថាៈ
 បុរសទៅតាមរទេះបានបន្តិចហើយឈរនៅស្ងៀមនោះជាម្ចាស់រទេះ ឯបុ-
 រសទៅហ្នឹងរទេះជាប់មិនឈប់នោះមិនមែនជាម្ចាស់រទេះទេ បុរសនោះជា
 ព្រះឥន្ទ្រាធិរាជ (ជាស្តេចនៃទេព) បានជាដូច្នោះពីព្រោះគាត់នេះមិន
 មានខ្លាច ១, ភ្នែកមិនប្រិច ១, ម្ចាស់រទេះព្រួយហើយក៏សួរទៅថាៈ អ្នកជា
 ព្រះឥន្ទ្រមែនឬ, ស្រាប់តែឆ្លើយវិញថាអើអញជាព្រះឥន្ទ្រគ្រាន់តែពុទ្ធាក្ស
 ថាព្រះឥន្ទ្រដូច្នោះ ព្រះមហេសីសចស្ករៈទៀតថា ថ្វីក៏អ្នកមកធ្វើអំពើយ៉ាងនេះ
 ព្រះឥន្ទ្រឆ្លើយថាហែចៅអ្នកប្រាជ្ញ យើងមកនេះប្រយោជន៍ដើម្បីនឹងជួយ
 បញ្ហារបស់អ្នកឲ្យជាក់ច្បាស់, ព្រះឥន្ទ្រថាដូច្នោះក៏សម្តែងអាណុកាតនៃខ្លួនជា
 ព្រះឥន្ទ្រទៅស្ថិតនៅចំពាក់កណ្តាលនៃអាកាស មានរស្មីបង្ហាញជាព្រះអាទិត្យ
 ពេញវង្ស ទ្រង់សរសើរពោធិសត្វសត្វគ្រប់ហើយក៏ហោះទៅកាន់ទឹកទន្លេ
 របស់ខ្លួនវិញទៅ ។ ចំណែកអាមាត្យដែលព្រះរាជាប្រាប់ឲ្យឃ្នាំចាំស្តាប់
 ការនៃចៅអ្នកប្រាជ្ញ ក៏នាំរឿងហេតុនោះទូលដល់ព្រះរាជាសត្វគ្រប់ ។
 ស្តេចក៏សួរអាចារ្យសេនកថា ម្ចាស់លោកអាចារ្យ យើងឲ្យទៅនាំចៅ

អ្នកប្រាជ្ញនោះមកឬ? ឬដូចម្តេច? អាចារ្យសេនក ធ្វើយវិញថា៖
 បតីត្រូវរកជា អ្នកមានចំណេះវៃតប៉ុណ្ណោះក៏មិនទាន់ហៅថាអ្នកប្រាជ្ញបាន
 ឡើយ សូមអម្ចាស់ឈប់ស្វែងសិនចុះយើងនឹងល្បងប្រាជ្ញាឱ្យអស់ចិត្ត
 សិន ព្រះបាទវិទេហរាជស្តាប់ហើយ ក៏នៅស្ងៀម ។

ម្យ៉ាងទៀតមានសេចក្តីដំណាលថាៈ មានសម័យវិច្ឆមួយព្រះមហាក្សត្រា
 ធិរាជមកដំនុំគារិះគិតជាមួយនឹងអ្នកប្រាជ្ញទាំង២ ដើម្បីល្បួងមើលប្រាជ្ញា
 នៃព្រះមហាសាសថ ស្តេចឲ្យយកឈើគគីរ១ កំណាត់ប្រវែង ១ ចំអាម
 ហើយឲ្យយកទៅជាងក្រឡឹងឲ្យស្រួល ធ្វើមិនឲ្យដឹងខាងណាគល់ខាងណា
 ចុង ហើយឲ្យអាមាត្យយកទៅឲ្យសិរីវង្សសេដ្ឋីថា ត្បិតស្តេចមាន
 ព្រះបន្ទូលឲ្យយកមកដល់អ្នកឯង ឲ្យទាយកំណាត់គគីរនេះ ឲ្យដឹងខាង
 ណា ចុងខាងណាគល់ ថាបើដឹង អើក៏ជាការគតទោស បើមិនដឹង
 ព្រះអង្គនឹងឲ្យអ្នកឯងមានទោសជាទម្ងន់ ឯសិរីវង្សសេដ្ឋីនឹងមហាជន
 ស្រុកនោះ មកដំនុំពិចារណា នឹងគ្នា ក៏ពុំដឹងកំណាត់គគីរនោះថាៈ
 ខាងណា ចុងខាងណាគល់ឡើយ ទើបសិរីវង្សសេដ្ឋីគាត់ឲ្យទៅហៅព្រះ
 មហាសាសថមកអំពីសាលាសម្រាប់លេងល្បួងនោះមកសួរថាៈ ម្ចាស់
 ប្រាសិទ្ធាញ្ញាឥតុក! ឥឡូវនេះព្រះរាជាឲ្យយកកំណាត់គគីរមកឲ្យឥតុក
 នឹងមហាជនទាំងឡាយទាយ តើខាងណា ចុងខាងណាគល់ យើង
 ទាំងអស់គ្នាពុំអាចដឹងទេ , ក្រែងប្រាជ្ញាប្រាជ្ញាអាចដឹងបាន ឬ? ព្រះ
 មហាសាសថអ្នកប្រាជ្ញស្តាប់ហើយទ្រង់ព្រះចិន្តាពិចារណាហើយ ក៏លើក
 កំណាត់គគីរនោះកាន់ក្លាម គ្រាន់តែកាន់ ១ រំពេជប៉ុណ្ណោះឯង ក៏អាចដឹង
 បានថាខាងនេះចុងខាងនេះគល់ ព្រះពោធិសត្វទុកជាដឹងដូច្នោះហើយ
 ក៏ធ្វើជាមិនដឹង ប្រយោជន៍នឹងចង់ឲ្យមហាជនទាំងឡាយដឹងផង ទើប
 ព្រះពោធិសត្វប្រើឲ្យយកកាជនៈមាស ១ ចាក់ទឹក ហើយឲ្យយកវែងអំ

បោះមកចង់ ពាក់កណ្តាលកំណាត់គតិរនោះ ហើយលើកដាក់កងកាជនៈ
 កាន់ចុងខ្សែបណ្តាត ខាងគល់ជូនកំលេចចុះកងកាជនៈ ខាងចុងក៏
 អណ្តែតឡើងពេលនោះព្រះមហោសថ សួរទៅមហាជនទាំងឡាយថាៈ
 អ្នកទាំងឡាយ ឈើនេះជូនខាងគល់ឬ? ឬជូនខាងចុង? មហាជនឆ្លើយ
 ថាៈ បពិត្រព្រះមហោសថ! ឈើទាំងឡាយជូនខាងគល់ទាំងអស់,
 ទើបព្រះមហោសថអ្នកប្រាជ្ញថាៈ ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយបើដូច្នោះខាងលិច
 នេះខាងគល់ ទើបព្រះពោធិ៍សត្វឲ្យគូសចំណាំគល់នឹងចុងស្រែចហើយ
 ឲ្យនាំទៅថ្វាយព្រះមហាក្សត្រាធិរាជវិញ ។ ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជ
 ស្តេចជ្រាបហេតុនោះហើយក៏មានព្រះទ័យត្រេកអរជាពន់ពេក! មានព្រះ
 បន្ទូលថាអ្នកណា អាចដឹងជាចុងជាគល់បាន? អស់មហាជនទាំងឡាយ
 ក្រាបបង្គំទូលថាៈ សូមទានទៅមហោសថ ជាបុត្ររបស់សិវវិញ្ញុសេដ្ឋី
 ដឹងថាខាងនេះចុងខាងនេះគល់ ព្រះមហាក្សត្រាធិរាជទ្រង់ព្រះសណ្តាប់
 ហើយ មានព្រះបន្ទូលសួរទៅកាន់អាចារ្យសេនកថា តើយើងល្មមឲ្យ
 ទៅនាំមហោសថមកទុកជាអ្នកប្រាជ្ញឬ! ឬដូចម្តេច? អាចារ្យសេនកទូល
 ទាស់ទៀតថាៈ បពិត្រមហា រាជសូមទានឈប់សិន ចាំទូលព្រះបង្គំ
 នឹងល្បងដោយនៅឧបាយកលឲ្យអស់ចិត្តសិន ។ ព្រះមហាក្សត្រទ្រង់
 ព្រះសណ្តាប់ហើយ មានព្រះបន្ទូលថាអ្នកឯងគិតនេះគាប់ហើយ ។

ម្យ៉ាងទៀតមានសេចក្តីដំណាលថាៈ សម័យថ្ងៃមួយ អាចារ្យទាំង ៤
 នាក់ ជំនុំគ្នារិះគិតឲ្យស្តេចល្បងមើល . . . ឲ្យទៅយកក្បាលខ្មោចទាំងពីរ

គឺក្បាលខ្មោចស្រី ១ ក្បាលខ្មោចប្រុស ១ ឲ្យយកទៅកាន់កន្លែងសិរីវង្ស
 សេដ្ឋី នឹងអស់អ្នកស្រុក, ថាជួរតមានព្រះបន្ទូល ត្រាស់ឲ្យយក
 ក្បាលខ្មោចទាំងពីរមកឲ្យអ្នកទាយ តើខ្មោចណាប្រុស ខ្មោចណាស្រី
 ថាបើអ្នកទាយត្រូវក៏ជាការឥតទោស, សិរីវង្សសេដ្ឋី សួរទៅមហោសថ
 ទៀត មហោសថអ្នកប្រាជ្ញព្រះអង្គមើលមើលហើយ ព្រះពោធិសត្វ
 ស្គាល់ទំពេចថាក្បាលនេះប្រុស ក្បាលនេះស្រី ពីព្រោះក្បាលខ្មោចប្រុស
 មានសង្រឹកនោះវែងក្រឡាបន្តិចហើយគេចវិញ ទើបព្រះមហោសថ
 ប្រាប់ទៅមហាជនទាំងឡាយនោះថា: នេះគឺជាក្បាលខ្មោចប្រុស នេះ
 ក្បាលខ្មោចស្រី, ទើបសិរីវង្សសេដ្ឋី យកទៅថ្វាយព្រះរាជវិញ ស្តេច
 ទ្រង់ជ្រាបហេតុនោះសព្វគ្រប់ហើយ ក៏មានព្រះហឫទ័យសោមនស្ស
 ត្រេកអរជាពន់ពេក ។ ទើបព្រះមហាក្សត្រាធិរាជមានព្រះបន្ទូលទៅ
 អាចារ្យទាំង ៤ ថា ឥឡូវនេះព្រះមហោសថទាយត្រូវទៀតហើយ តើ
 យើងគិតដូចម្តេច ។

នៅមានតទៅខ្សែទី ២ ទៀត

ខ្សែ ២ ដើមស្តេចឲ្យមហោសថដស្រីស្នា ៧ ១ មានឲ្យរកគោរដស
 ស្នាទាំងដើង ប្តូរនៅពីលើ នឹងឲ្យយកដីខ្សាច់ទៅវិញធ្វើជាតួរដើម
 កណ្តាលសួរអំពីក្សត្រិត្រតូលក្ខ ហើយរូបល្អយ៉ាងឆើតឆាយប្តូរស សា-
 មញ្ញ តែប៉ុន្តែនោះមិនព្រមរួមសន្តិវាសប្តឹងមហោសថដូចនឹងនាងអមរាដស
 ប្រសាគា ៧ ហើយយល់ចិត្តនាងអមរា ៣ យ៉ាង ។

សៀវភៅដែលមានជាវនៅគេហស្ថាន គីម-គី គី

ច្បាប់បរទ្យាន	១ សៀវភៅថ្ម	១០'០០
ព្រះគោត្រៃកែវ ទី ១ ដល់ទី ៧ ចប់	"	៨'០០
គេជាដំឡើង ទី ១ ដល់ទី ៧ ចប់	"	៨'០០
ទឹកកំផ្កាកំ ទី ១ ទី ២ ចប់	"	៨'០០
កាព្យកំសាន្តបិត្ត	"	៦'០០
រឿងឆន្ទមៀង ទី ១ ទី ២ ចប់	"	៨'០០
រឿងធ្មេញជ័យ	"	១២'០០
រឿងអាណាដាងមនុស្សមាត់ទឹកចង្រៀងទឹក	"	១២'០០
រឿងព្រះសធន នាងកែវមនោរា ទី ១ ទី ២ ចប់	"	៧'០០
រឿងសូដាត	"	១០'០០
ភិមាតិលាប	"	១០'០០
នាណធម្មសុវេត	"	៨'០០
ល្បីកសត្វអក	"	៤'០០
កុមារដ្ឋាន	"	១០'០០
រឿងទាវឯក ទី ១ ទី ២ ទី ៣ ទី ៤	"	៤'០០
សេកសារិកា	"	៧'០០
រឿងរតនាវង្ស ទី ៦ ទី ៧ ទី ៨	"	៥'០០
សុន្ទរកថា	"	៥'០០
រទេតាកាសិត	"	៥'០០

សៀវភៅដែលមានជារនៅគេហស្ថាន គីម-គី គី:

បកណ្តកបរិត	១ សៀវភៅថ្ម	១២'០០
វេយ្យាករណ៍បាច ទី ១	"	១៨'០០
" " ទី ២	"	១៧'០០
វេយ្យាករណ៍ខ្មែរ	"	១៣'០០
លេខទៀត	"	១៥'០០
ធម្មសង្គហៈ ភាគ ១ ភាគ ២	"	១៥'០០
បញ្ហានិទ្ទេស	"	២៥'០០
ប្រស្នាគិហិបដិបត្តិ	"	១៨'០០
វិធីប្រែប្រាស់	"	២៥'០០
ប្រស្នាអភិធម្ម	"	២៥'០០
ប្រស្នាត្រិគុណ	"	២៥'០០
សាមណេរវិន័យបញ្ញា	"	២០'០០
រឿងព្រះមហេស្វរ		១០'០០

សៀវភៅកំពុងបោះពុម្ពតទៅ

រឿងដំបងក្រញូង - ការកែក - បក្សីចាំក្រង	
រឿងនាងតឹងល្អាប់	រឿងចម្ប៉ាហែងចិត្តមក្រពើ
រឿងព្រះហែងនាងនាគ	រឿងព្រះបាទអង្គរវត្តសត្រូវ
រឿងព្រះចក្ររាជ	រឿងជ័យសូរវង្ស
រឿងនិទានទេវទត្ត	រឿងព្រះសុវណ្ណវង្ស

នឹងសៀវភៅ បារាំង ខ្មែរ ដទៃទៀតជាច្រើន

ការផ្សាយរបស់

លេខ ៨៨ វិថីអែមេត្រង់ ភ្នំពេញ

ដឹកពោធិ៍កុនព្រហ្មបាយ័នផ្ទាល់

រក្សាសិទ្ធិ

រោងពុម្ពអាស្យាដិជ
ភ្នំពេញ